

1. Terénna sociálna práca v marginalizovaných rómskych komunitách z hľadiska aktivít terénnych sociálnych pracovníkov a ich asistentov – výsledky výskumu

Zámery a ciele

Všeobecne:

- Získať detailnejšiu predstavu o využití prostriedkov ESF
- Výsledky použiť pri koncipovaní ďalších výziev zameraných na aktivity TSP

Konkrétne:

- Popísať výkon terénnej sociálnej práce v marginalizovaných komunitách z hľadiska aktivít TSP a ATSP
- Poukázať na význam TSP ako jedného z nástrojov sociálnej inklúzie
- Argumentovať v prospech systematickej podpory terénnej sociálnej práce v rámci ako aj nad rámec podpory ESF

2. Kontext: TSP ako nástroj podpory sociálnej inklúzie

- 1. Pilotný program TSP - iniciatíva Úradu splnomocnenkyne vlády pre rómske komunity SR, spolupráca s MPSVR SR, ako súčasť komplexného rozvojového programu rómskych osád.**

Realizácia vo vybraných lokalitách s najväčším podielom rómskej populácie – Prešov, Košice.

Cieľ – testovať mechanizmus systematickej podpory MRK prostredníctvom sociálnych pracovníkov – lokálna úroveň podpory rozvoja MRK. Podpora najmä zo ŠR SR.

- 2. Podpora TSP riadená ESF a implementovaná FSR. Žiadatelia o podporu realizácie TSP vstupujú do sút'aže o finančné prostriedky. Váha zodpovednosti za výkon TSP sa presúva na obce.**

3. Stratégia výskumu: výskumná vzorka, zber dát

- dotazník individuálne pre TSP i ATSP (743 oslovených/414 odovzdaných = 55,72% - 226/124 projektov)
- preddefinované kategórie aktivít organizované podľa dvoch typov aktivít:
 1. aktivity vykonávané priamo s klientom (6 kategórií);
 2. aktivity nevykonávané priamo s klientom, ale v jeho prospech (4 kategórie aktivít).
- 4 okruhy odpovedí:
 1. početnosti aktivít (exaktné údaje),
 2. aktivity vykonávané najčastejšie u vekových skupín klientov (0-15 r./ 16-25 r./ 26-50r./ 51 a viac rokov),
 3. čas venovaný výkonu aktivít delený medzi terén a kanceláriu;
 4. situovanie výkonu terénnej sociálnej práce z hľadiska umiestnenia komunity.
- situácia za 2 kalendárne mesiace (september – október 2010)

4. Výsledky a zistenia: Aktivity TSP/ATSP

1. Diagnostické rozhovory s klientmi (tab. 1)

- žiaden významný rozdiel medzi TSP/ATSP
- priemerne 102 rozhovorov za 2 mesiace

2. Aktivity zamerané priamo na prácu s klientmi (tab. 2)

- 72,5% podiel poradenských aktivít
- najpočetnejšie „uľahčovanie komunikácie medzi klientom a inými subjektmi“ a „poradenstvo v oblasti financií“ a „poradenstvo v oblasti zdravia a zabezpečenia základných životných potrieb“

3. Aktivity zamerané nie priamo na prácu s klientom (tab. 3)

- najpočetnejšie aktivity spojené s administratívou (55,2%) – údaj nehovorí o čase strávenom s plnením administratívnych úloh

Diagnostické rozhovory s klientmi

Tabuľka č.1: Počet diagnostických rozhovorov s klientom

	Počet dotazníkov, v ktorých bol vyplnený údaj	Priemer	Medián	Modus (najčastejšie uvádzaná hodnota)	Minimum	Maximum	Celkom
Počet rozhovorov s klientom ako východisko pre stanovenie jeho/jej problémov	409	101,97	73,00	35	0	619	41705

Aktivity zamerané priamo na prácu s klientmi

Tabuľka č.3: Početnosti kategórií aktivít zameraných priamo na prácu s klientom

	N						
	Počet dotazníkov, v ktorých bol vyplnený údaj	Priemer	Medián	Minimum	Maximum	Celkom	Percentá
Poradenstvo v oblasti zamestnania	408	22,02	14,00	0	335	8986	10,2
Poradenstvo v oblasti vzdelávania/školy	407	30,37	19,00	0	283	12360	14,0
Poradenstvo v oblasti zabezpečenia základných životných potrieb	404	32,56	19,00	0	278	13154 (3)	14,9
Poradenstvo v oblasti zdravia	405	32,41	23,00	0	259	13127	14,9
Poradenstvo v oblasti financií	403	33,22	21,00	0	250	13387 (2)	15,2
Poradenstvo v inej oblasti	262	10,97	3,00	0	162	2873	3,3
Uľahčovanie komunikácie medzi klientom a inými subjektmi	406	38,91	26,00	0	225	15798 (1)	17,9
Sprevádzanie klienta	389	9,66	4,00	0	151	3757	4,3
Voľnočasové aktivity	352	7,84	2,00	0	130	2760	3,1
Iné aktivity/intervencie	248	8,39	1,00	0	150	2081	2,4
Celkom						88 283	100

Aktivity zamerané nie priamo na prácu s klientom

Tabuľka č.3: Početnosti kategórií aktivít, ktoré neboli zamerané priamo na prácu s klientom

	Počet dotazníkov, v ktorých bol vyplnený údaj	Priemer	Medián	Modus	Minimum	Maximum	Celkom	Percentá
Konzultácie s expertmi	405	19,74	12,00	10	0	182	7993	27,2
Administratívne činnosti vyplývajúce z výkonu terénnej sociálnej práce	391	41,49	36,00	40	0	430	16224	55,2
Iné administratívne činnosti	337	11,99	5,00	0	0	252	4039	13,7
Iné aktivity	218	5,32	,00	0	0	125	1159	3,9
Celkom							29 415	100

5. Výsledky a zistenia: Aktivity TSP/ATSP podľa vekových skupín

- *rozdelenie klientov podľa vekových hraníc z hľadiska životného cyklu*
- *priradenie relevantných kategórií aktivít, prislúchajúcich vekovej skupine*

do 15 r.: poradenstvo v oblasti vzdelávania/ školy (72,7%)
poradenstvo v oblasti zdravia (40,8%)

16-25 r.: poradenstvo v oblasti zamestnania (51,9%)
uľahčovanie komunikácie (36,2%)
poradenstvo v oblasti základných životných potrieb (34,5%)

26-50 r.: poradenstvo v oblasti zamestnania (41,3%)
uľahčovanie komunikácie (36,8%)
poradenstvo v oblasti financií (38,4%) a zabezpečenia živ. potrieb (34,9%)

51 a viac r.: uľahčovanie komunikácie (44,4%)
poradenstvo v oblasti zabezpečenia živ. potrieb (41,8%) a financií (40,0%)

6. Výsledky a zistenia: Aktivity TSP/ATSP z hľadiska času

- priemerné rozdelenie práce medzi terén a kanceláriu (tab. 4)
- väčšina pracovného času trávená v teréne, s výnimkou realizácie aktivít „uľahčovanie komunikácie“ a „poradenstvo v oblasti financií“

7. Výsledky a zistenia: Aktivity TSP/ATSP z hľadiska umiestnenia kancelárie

- priamo v komunite: 39%
- mimo komunity: 64%

8. Výsledky a zistenia: Aktivity TSP/ATSP z hľadiska lokalizácie komunity

- mesto/obec: 72,0%
- na okraji mesta/obce: 60,8%
- mimo mesta/obce: 27,8%

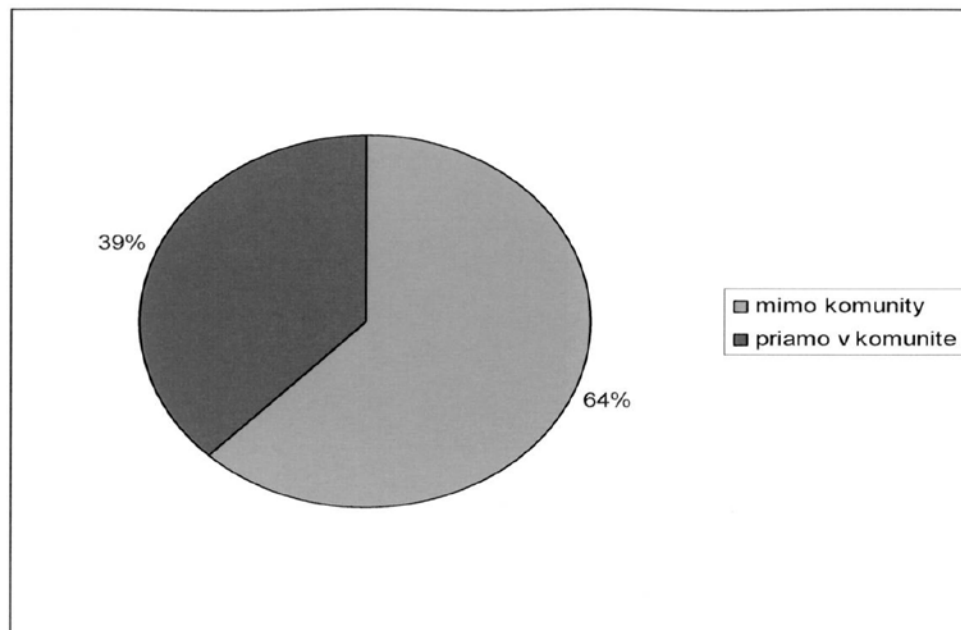
Priemerné rozdelenie práce medzi terén a kanceláriu

Tabuľka č.5: Priemerné rozdelenie času pri výkone jednotlivých aktivít (terén/kancelária)

	Počet vyplnených odpovedí		Priemerné rozdelenie času (v %)	
	Terén	Kancelária	Terén	Kancelária
Rozhovory s klientmi	412	410	61,71	38,20
Poradenstvo v oblasti zamestnania	409	410	51,862	48,07
Poradenstvo v oblasti vzdelávania/školy	404	403	70,12	29,90
Poradenstvo v oblasti zabezpečenia zákl. potrieb	408	404	71,35	28,82
Poradenstvo v oblasti zdravia	412	403	72,68	27,25
Poradenstvo v oblasti financií	407	408	47,81	51,78
Poradenstvo v oblasti "iné"	258	257	39,68	30,91
Uľahčovanie komunikácie	399	406	40,20	60,02
Sprevádzanie klienta	379	356	76,62	16,18
Voľnočasové aktivity	326	317	49,24	27,91
Iné aktivity	227	224	36,08	20,86

Výsledky a zistenia: Aktivity TSP/ATSP z hľadiska umiestnenia kancelárie

5: Umiestnenie kancelárie TSP/ATSP

9. Záver: podnety

Pomoc a podpora TSP/ATSP odráža potreby klientov v rómskych komunitách, aj podľa životného cyklu. Rozdiel oproti majorite spočíva v podpore a riešení problémov, ktoré sa pre majoritu problémom nemusia zdať – komunikácia s úradmi a inštitúciami, orientácia sa v nárokoch a právach a pod.

Realizácia terénnej sociálnej práce je v priamom prostredí klientov – je to najdostupnejšia sociálna/verejná služba. Pri práci v teréne najmä ATSP ovládajú rómsky jazyk.

Potreba systematickej a trvalej podpory, ktorá je cielene zameraná na podporu terénnej sociálnej práce.